

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Sędziowie:	SSA Robert Jurga SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko W. N. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 maja 2016 r. sygn. akt I C 1924/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu treść:

„I. zasądza od pozwanego W. N. (1) na rzecz strony powodowej (...) S.A. we W. kwotę 41.299,75 zł (czterdzieści jeden tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 75/100) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 listopada 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego W. N. (1) na rzecz strony powodowej (...) S.A. we W. kwotę 28.459,49 zł (dwadzieścia osiem tysięcy czterysta pięćdziesiąt dziewięć złotych 49/100) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

III. oddala powództwo w pozostałej części;

IV. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 2.302,90 zł (dwa tysiące trzysta dwa złote 90/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.”;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 2.160 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

4. nakazuje ściągnąć od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 1.472 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt dwa złote) tytułem części opłaty sądowej od apelacji, od uiszczenia której pozwany był zwolniony.

SSA Robert Jurga SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt I ACa 1441/16

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. w żądaniu pozwu wniesionego w dniu 21 kwietnia 2015 roku wniosła o zasądzenie od pozwanego W. N. (1): kwoty 59 387,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 listopada 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do zapłaty oraz kwoty 39 808,79 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Wniosła również o zasądzenie od pozwanego kosztów sądowych w wysokości 1 240 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3 600 zł.

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 18 sierpnia 2005 r. pozwany zawarł umowę kredytu nr (...) z (...) Bank S.A. W dniu 3 września 2008 r. wierzytelność wynikająca z tej umowy została przelana na powodową spółkę. Dnia 11 września 2010 r. pozwany W. N. (2) złożył oświadczenie wobec strony powodowej o uznaniu wymagalnej wierzytelności z tytułu kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) (nowy numer umowy). Wierzytelność na datę złożenia oświadczenia wynosiła 60 293,10 zł, w tym 43 871,20 zł należności głównej oraz 16 421,90 zł z tytułu odsetek umownych za opóźnienie i należności ubocznych. Oświadczeniem tym pozwany zgodził się na doliczenie tej kwoty do należności głównej zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c. Strona powodowa podniosła, iż spłata należności miała być dokonywana w ratach po 1 000 zł do 15 dnia każdego miesiąca od dnia 15 września 2010 r. aż do całkowitej spłaty zadłużenia. Powód wskazał, że ograniczył powództwo o kwotę 11 500 zł tj. wycenę pojazdu dokonaną przez rzeczoznawcę samochodowego przekazanego powodowi i stanowiącego przedmiot umowy kredytu. Dzięki rozłożeniu należności na raty pozwany zobowiązał się również do zapłaty spółce kwoty odpowiadającej umownemu oprocentowaniu w wysokości 4-krotności stawki oprocentowania kredytu lombardowego (...) w skali roku, a także w razie zwłoki z płatnością rat do zapłaty odsetek w takiej wysokości stopy procentowej. Pozwany złożył oświadczenie zgodnie z którym w przypadku uchybieniu terminowi zapłaty części lub całości którejkolwiek z rat strona powodowa była uprawniona do postawienia w stan natychmiastowej wykonalności całej pozostałej do zapłaty kwoty zobowiązania. Pozwany nie zapłacił drugiej raty w związku z czym pismem z dnia 17 listopada 2014 r. został wezwany do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, jednak tego nie uczynił. Strona powodowa podała, że na dochodzoną pozwem kwotę ustaloną w oparciu o treść oświadczenia pozwanego z dnia 11 września 2010 r. składa się należność główna pozostała do spłaty w wysokości 59 387,59 zł oraz odsetki umowne w wysokości 4-krotności stawki oprocentowania kredytu lombardowego(...)w łącznej kwocie 39 808,79 zł.

W. N. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł zarzut przedawnienia roszczenia w całości. Nadto podniósł zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej oraz brak udowodnienia istnienia roszczenia co do zasady i co do wysokości.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2016r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od pozwanego W. N. (1) na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 59.387,59 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 listopada 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty (pkt I), zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 39.808,79 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 kwietnia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty (pkt II) i zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 4.857,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt III).

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia:

W dniu 18 sierpnia 2005 r. pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W., a pozwanym W. N. (1), jako kredytobiorcą, została zawarta umowa kredytu złotowego nr (...). Zgodnie z § (...) umowy jej przedmiotem było udzielenie pozwanemu kredytu na zakup pojazdu R. (...), rok produkcji 2005 oraz sfinansowanie prowizji banku i kosztów zabezpieczenia spłaty kredytu. Kwota udzielonego kredytu wyniosła 58 676,79 zł. Spłata kredytu miała nastąpić w 96 równych miesięcznych ratach w terminach określonych harmonogramem spłat. Zgodnie zaś z § (...) jeśli kredytobiorca nie zapłacił w terminie określonych w umowie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, albo naruszył inne warunki umowy kredytu bank mógł wypowiedzieć umowę. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni. Od dnia następnego po upływie okresu wypowiedzenia, całego zobowiązanie kredytobiorcy wobec banku miało się wówczas stać wymagalne, a kapitał oprocentowany według zasad obowiązujących dla zadłużenia przeterminowanego. Bank przedstawił pozwanemu harmonogram spłat kredyt. Zgodnie z tym harmonogramem przewidywana data spłaty ostatniej, 96-tej raty to 15 sierpnia 2013 r. (...) Bank S.A. we W. zmieniła nazwę na (...) Bank S.A. z siedzibą we W.. Pismem z dnia 12 września 2007 r. (...) Bank S.A. wypowiedział W. N. (1) umowę kredytu z dnia 18 sierpnia 2005 r. nr (...). Przedmiotowa umowa kredytu została wypowiedziana z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, liczonego od daty doręczenia wypowiedzenia.

W dniu 30 września 2008 r. pomiędzy (...) Bank S.A. z siedzibą we W., a (...) S.A. z siedzibą we W. została zawarta umowa sprzedaży wierzytelności. Na jej mocy (...) Bank S.A. z siedzibą we W. sprzedał stronie powodowej wierzytelności przysługujące bankowi wobec jego dłużników wskazane w Liście (...) (Załącznik nr(...)) w tym m.in. wierzytelność wobec W. N. (1) wynikającą z umowy z dnia 18 sierpnia 2005 r. Pod umową cesji złożyli podpisy ze strony Zarządu Spółki (...) S.A. we W.: Prezes Zarządu J. D. i Wiceprezes Zarządu J. K., zaś ze strony (...) Bank S.A. we W. Członkowie Zarządu P. Ż. (1) i P. C., będący osobami uprawnionymi do reprezentacji obu stron umowy i do jej podpisania.

Pismem z dnia 21 października 2008 r. (...) Bank S.A. we W. poinformował pozwanego, iż wierzytelność wynikająca z umowy kredytu nr (...) (nowy numer umowy) z dnia 18.08.2005 r. została w dniu 30 września 2008 r. zgodnie z art. 509 k.c. sprzedana firmie (...) S.A. z siedzibą we W., która od tego dnia jest uprawniona do dochodzenia roszczeń wynikających z tej wierzytelności. Pozwany został powiadomiony, że stan jego zadłużenia na dzień 25 września 2008 r. wynosi 54 766,45 zł.

W dniu 11 września 2010 r. pozwany W. N. (2) podpisał pismo zatytułowane (...) w którym złożył oświadczenie, iż w związku z istnieniem zadłużenia wobec firmy (...) S.A. z siedzibą we W. wynikającego z wierzytelności przysługującej (...) Bank S.A., z tytułu umowy nr (...) z dnia z dnia 18 sierpnia 2005 r. w kwocie 60 293,10 zł nabytej w drodze przelewu przez (...) S.A., zobowiązuje się dokonać zapłaty za W. N. (1) kwoty 90 000 zł w ratach płatnych w następujący sposób: 90 rat miesięcznych w tym: 90 rat w kwocie 1000,00 zł. Wszystkie raty płatne do 15 dnia każdego miesiąca począwszy od 15 września 2010 r. Jednocześnie w celu zabezpieczenia zapłaty powyższej kwoty wydany został powodowemu bankowi weksel in blanco opatrzony klauzulą „bez protestu”. W piśmie tym pozwany oświadczył, iż w przypadku uchybienia przez niego terminowi zapłaty części lub całości którejkolwiek z rat spłaty należności firma (...) S.A. we W. będzie uprawniona do postawienia w stan natychmiastowej wymagalności całej pozostałej do zapłaty kwoty zobowiązania wraz z ewentualnymi dodatkowymi należnościami z tytułu nieterminowości wpłat i do zażądania natychmiastowej zapłaty przez niego tej całej pozostałej do spłaty kwoty, wraz z tymi dodatkowymi należnościami. Pismem z dnia 17 listopada 2014 r. strona powodowa skierowała do pozwanego przesądowe wezwanie do zapłaty. W

piśmie poinformowała, iż w związku z uchybieniem terminowi spłaty zobowiązania z dnia 11 września 2010 r. cała należność w kwocie 98 195,90 zł została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z dniem 17 listopada 2014 r. W związku z tym pozwany został wezwany do niezwłocznej zapłaty kwoty 98 195,90 zł wraz z dalszymi odsetkami od kwoty 59 387,59 zł według 4-krotności stopy kredytu lombardowego (...) od dnia 18.11.2014 r. do dnia zapłaty w kwocie 19,52 zł za każdy kolejny dzień. Na dochodzoną od pozwanego należność składały się : należność główna w wysokości 59 387,59 zł oraz odsetki umowne w kwocie 38 808,31 zł. Strona powodowa rozliczała poszczególne raty zadłużenia pozwanego w ten sposób, że: 1 rata to kwota 1 000,00 = 867,85 zł (kapitał) + 132,15 zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty to 59 425,25 zł]; 2 rata kwota 1 000,00 = 23,15 zł (kapitał) + 976,85zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty 59 402,10 zł]; 3 rata kwota 1 000,00 = 0,00zł (kapitał) + 1 000,00 zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty 59 402,10 zł]; 4 rata kwota 1 000,00 = 14,51 zł (kapitał) + 985,49 zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty 59 387,59 zł; następnie 47 rat po 1 000,00 = 0,00 zł (kapitał) + każda 1 000,00 zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty 59 387,59 zł]; ostatecznie 59 695,90 zł = 59 387,59 zł kapitału + 308,31 zł (odsetki kapitałowe) [pozostały kapitał do spłaty 0 zł]. Odsetki kapitałowe strona powodowa obliczała od zadłużenia pozwanego w wysokości 4 – krotności stopy oprocentowania kredytu lombardowego (...) w sposób następujący:

1. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 czerwca 2011 r. do 15 lipca 2011 r. na kwotę 1 171,48zł z czego pozwany spłacił 1 153,99 zł;
2. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lipca 2011 r. do 15 sierpnia 2011 r. na kwotę 1 210,53zł;
3. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 sierpnia 2011 r. do 15 września 2011 r. na kwotę 1 210,53 zł;
4. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 września 2011 r. do 15 października 2011 r. na kwotę 1 171,48 zł;
5. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 października 2011 r. do 15 listopada 2011 r. na kwotę 1 210,53 zł;
6. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 listopada 2011 r. do 15 grudnia 2011 r. na kwotę 1 171,48 zł;
7. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 grudnia 2011 r. do 15 stycznia 2012 r. na kwotę 1 210,53 zł;
8. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 stycznia 2012 r. do 15 lutego 2012 r. na kwotę 1 210,53 zł;
9. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lutego 2012 r. do 15 marca 2012 r. na kwotę 1 132,43 zł;
10. Odsetki od kwoty 59 387, 59zł za okres od 16 marca 2012 r. do 15 kwietnia 2012 r. na kwotę 1 210,53 zł;
11. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 kwietnia 2012 r. do 15 maja 2012 r. na kwotę 1 181,24 zł;
12. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 maja 2012 r. do 15 czerwca 2012 r. na kwotę 1 260,97 zł;
13. Odsetki od kwoty 59 387, 59zł za okres od 16 czerwca 2012 r. do 15 lipca 2012 r. na kwotę 1 220,29 zł;
14. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 lipca 2012 r. do 15 sierpnia 2012 r. na kwotę 1 260,97 zł;
15. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 sierpnia 2012 r. do 15 września 2012 r. na kwotę 1 260,97 zł;
16. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 września 2012 r. do 15 października 2012 r. na kwotę 1 220, 29 zł;
17. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 października 2012 r. do 15 listopada 2012 r. na kwotę 1 247,95zł;
18. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 listopada 2012 r. do 15 grudnia 2012 r. na kwotę 1 155,21 zł;
19. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 grudnia 2012 r. do 15 stycznia 2013 r. na kwotę 1 150,33 zł;
20. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 stycznia 2013 r. do 15 lutego 2013 r. na kwotę 1 095,01 zł;

21. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lutego 2013 r. do 15 marca 2013 r. na kwotę 927,42 zł;
22. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 marca 2013 r. do 15 kwietnia 2013 r. na kwotę 958,34 zł;
23. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 kwietnia 2013 r. do 15 maja 2013 r. na kwotę 916,03 zł;
24. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 maja 2013 r. do 15 czerwca 2013 r. na kwotę 891,63 zł;
25. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 czerwca 2013 r. do 15 lipca 2013 r. na kwotę 810,27 zł;
26. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lipca 2013 r. do 15 sierpnia 2013 r. na kwotę 807,02 zł;
27. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 sierpnia 2013 r. do 15 września 2013 r. na kwotę 807,02 zł;
28. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 września 2013 r. do 15 października 2013 r. na kwotę 780,99 zł;
29. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 października 2013 r. do 15 listopada 2013 r. na kwotę 807,02 zł;
30. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 listopada 2013 r. do 15 grudnia 2013 r. na kwotę 780,99 zł;
31. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 grudnia 2013 r. do 15 stycznia 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
32. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 stycznia 2014 r. do 15 lutego 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
33. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lutego 2014 r. do 15 marca 2014 r. na kwotę 728,92 zł;
34. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 marca 2014 r. do 15 kwietnia 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
35. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 kwietnia 2014 r. do 15 maja 2014 r. na kwotę 780,99 zł;
36. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 maja 2014 r. do 15 czerwca 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
37. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 czerwca 2014 r. do 15 lipca 2014 r. na kwotę 780,99 zł;
38. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 lipca 2014 r. do 15 sierpnia 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
39. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 sierpnia 2014 r. do 15 września 2014 r. na kwotę 807,02 zł;
40. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 września 2014 r. do 15 października 2014 r. na kwotę 735,43 zł;
41. Odsetki od kwoty 59 387, 59 zł za okres od 16 października 2014 r. do 15 listopada 2014 r. na kwotę 605,27 zł;
42. Odsetki od kwoty 59 387,59 zł za okres od 16 listopada 2014 do 17 listopada 2014 r. na kwotę 39,05 zł.

Łączna wysokość odsetek kapitałowych wyniosła 39 808,79 zł.

Przy tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał zasadność roszczenia wywodzonego z faktu nabycia wierzytelności oraz złożonego przez W. N. (1) w dniu 11 września 2010 r. oświadczenia o uznaniu długu. Sąd odwołał się do art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 128 ze zm.) i wskazał, że przez umowę kredytu udzielonego pozwanemu ten zobowiązał się do zwrotu kwoty wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

W ocenie Sądu Okręgowego niezasadny okazał się zarzut pozwanego o przedawnieniu roszczeń strony powodowej. Umowa pomiędzy pozwanym W. N. (1), a (...) Bank S.A. we W. została zawarta w dniu 18 sierpnia 2005 r., zaś bank ten działający już pod nową nazwą (...) Bank S.A. wypowiedział pozwanemu umowę kredytu pismem z dnia 12 września 2007 r. Uwzględniając zatem trzy letni termin przedawnienia, mijał on w dniu 12 września 2010 r. Jednakże w dniu

11 września 2010 r. pozwany złożył nowemu wierzycielowi oświadczenie o uznaniu długu, które przerwało bieg tego przedawnienia. Skoro pozwany miał dokonać spłaty powódce zgodnie ze złożonym oświadczeniem o uznaniu długu w 90 ratach po 1 000 zł począwszy od dnia 15 września 2010 r., to spłata miała nastąpić do dnia 15 lutego 2018 r. i był to termin wymagalności roszczenia, a zatem wniesienie pozwu nastąpiło przed tym terminem.

Za niezasadny Sąd Okręgowy uznał także zarzut braku legitymacji czynnej po stronie (...) S.A. we W.. Przedłożona przez powódkę lista wierzytelności stanowiąca załącznik nr (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2008 r. zawiera w sposób wyraźny i dostateczny sprecyzowaną wierzytelność dochodzoną przeciwko pozwanemu w niniejszym postępowaniu, a zbytą przez (...) Bank S.A. na rzecz powódki. W załączniku tym wskazano, iż wierzytelność dotyczy umowy nr (...) stanowiącej nowy numer umowy z dnia 18 sierpnia 2005 r. (...) z tytułu udzielonego kredytu samochodowego, jej kwota kapitału stanowi 43 871,20 zł, zaś odsetki 1 073,86 zł, a łączne zadłużenie 54 766,45 zł. Lista wierzytelności zawierała dane osobowe, adresy, wysokość zobowiązań itp. wrażliwe dane dłużników banku. Wykreślenie z załącznika danych dotyczących pozostałych sprzedanych wierzytelności i danych dłużników banku jest czynnością typową w transakcjach cesji wierzytelności i wiąże się z ochroną danych w/w osób.

Osoby które złożyły podpisy pod umową sprzedaży wierzytelności były prawidłowo umocowane do dokonania tej czynności, co potwierdzone zostało przedłożonymi dowodami w postaci wzorów podpisów tych osób poświadczonych notarialnie. Na pozwanym ciążył ciężar udowodnienia, stosownie do treści art. 6 k.c., że spłacił on należność dochodzoną niniejszym pozwem w całości lub w części. Skoro pozwany pomimo właściwie złożonego oświadczenia o uznaniu długu z dnia 11 września 2010 r. uchybił płatności umówionych rat w wysokości 1 000 zł płatnych do dnia 15 każdego miesiąca od 15 września 2010 r. od drugiej raty, to powódka była uprawniona do postawienia wierzytelności w stan natychmiastowej wykonalności i żądania całkowitej spłaty kwoty głównej i odsetek. Strona powodowa wykazała zatem, że kwota należności głównej kapitału do spłaty wynosiła 59 387,59 zł, zaś kwota skapitalizowanych odsetek to 39 808,79 zł. Skutkowało to zasądzeniem od pozwanego na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą we W. kwoty 59 387,59 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 18 listopada 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Odsetki zostały zasądzone od dnia 18 listopada 2014r., gdyż powód był zwany do zapłaty dochodzonej pozwem kwoty przez powódkę pismem z dnia 17 listopada 2014 r., a zatem od daty 18 listopada 2014 r. pozostawał w zwłoce ze spełnieniem świadczenia. W pkt II Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 39 808,79 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 21 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Podstawę orzeczenia o odsetkach w pkt I oraz II sentencji stanowił art. 481 § 1 k.c. Za okres do dnia 31 grudnia 2015 r. zasądzone odsetki ustawowe zgodnie z art. 481 § 2 zd. 1 k.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 r.) w zw. z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830). Za okres poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie przewidziane w art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od tej daty. Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd pierwszej instancji powołał art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 t.j.).

Apelację od tego wyroku złożył W. N. (2) zaskarżając orzeczenie w całości. Pozwany zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia , polegający na przyjęciu, że pod umową cesji wierzytelności , datowana na dzień 3 września 2008r. podpisały się osoby uprawnione do reprezentacji obu stron umowy tj. zarządu Spółki (...) S.A. we W. oraz (...) Bank S.A. we W. , w sytuacji gdy w pozwie nie wykazano , że osoby wskazane w umowie przelewu wierzytelności były uprawnione do reprezentowania tych podmiotów,
2. błędne ustalenie, że przedmiotem umowy cesji wierzytelności z dnia 3 września 2008 r. była m.in. wierzytelność Banku (...) wobec W. N. (1) w wysokości wynikającej z umowy z dnia 18 sierpnia 2005 r. w sytuacji, gdy nie wynika to z treści pozwu i załączonych dokumentów, a na podstawie treści pozwu i załączonych do niego dokumentów nie można

stwierdzić, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 3 września 2008 r. obejmowała wierzytelność Banku wobec W. N. (1), jak również strona powodowa nie wykazała wysokości wierzytelności w inny sposób, w szczególności za pomocą odpowiednich dokumentów;

3. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 217§2 k.p.c., poprzez przyjęcie spóźnionych twierdzeń i dowodów strony powodowej -w szczególności harmonogramu spłat do umowy kredytowej nr (...), notarialnie poświadczonego wyciągu 2 załącznika nr 1 do umowy z dnia 30.09.2008r., które stały się następnie podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia mimo, że pozwany sprzeciwiał się dopuszczeniu tych dowodów wobec przedłożenia ich przez stronę powodową z opóźnieniem, przy jednoczesnym braku uprawdopodobnienia przez powódkę, że nie zgłoszenie tych dowodów nastąpiło bez winy powódki, że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy, bądź, że występują inne wyjątkowe okoliczności;

4. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu, że skoro pozwany jako podmiot gospodarczy zobowiązał się względem powódki profesjonalnego podmiotu gospodarczego do spłaty należności w 90 ratach po 1.000 zł począwszy od dnia 15 września 2010 r., a całkowita spłata miała nastąpić do dnia 15 lutego 2018 r., był to termin wymagalności roszczenia, a wobec tego pozew został złożony przed upływem terminu przedawnienia w sytuacji, gdy pozwany W. N. (2) zaprzestał spłaty należności począwszy od drugiej raty, tj. 15 października 2010 r., a wobec oświadczenia W. N. (2) z dnia 11 września 2010 r. w takiej sytuacji powódka winna była postawić całą należność w stan natychmiastowej wykonalności, termin przedawnienia całego roszczenia pomiędzy podmiotami gospodarczymi rozpoczął bieg od dnia 16 października 2010 r., co prowadzi do wniosku, że wniesienie pozwu w dniu 21 kwietnia 2015 r. nastąpiło po upływie terminu przedawnienia, które w przypadku roszczeń majątkowych wynikających z czynności pomiędzy przedsiębiorcami wynosi 3 lata, wobec czego podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia winien zostać uwzględniony, a powództwo oddalone w całości;

5. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328§3 k.p.c., polegające na niewskazaniu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej twierdzeniom Pozwanego, jak również brak) wyjaśnienia z jakich przyczyn uznał za udowodnione fakty przedstawiane przez stronę powodową w sytuacji, gdy powód nie wykazał w należyty sposób żądania co do zasady, ani co do wysokości, jak również na podstawie przedłożonych dowodów nie można przyjąć, że stronie powodowej przysługiwała legitymacja procesowa do wystąpienia z powództwem.

Pozwany wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa przy zasądzeniu kosztów za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację Sąd drugiej instancji uznał w zasadzie za własne ustalenia Sądu Okręgowego, odmiennie jednak oceniając wymagalność roszczenia i skutki przedawnienia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Podstawa faktyczna powództwa jasno wskazywała, że przedmiotem żądania jest nabyta przez stronę powodową w drodze cesji od S. C. Bank wierzytelność z tytułu kredytu (...) (poprzednio (...)) z dnia 18 sierpnia 2008r. Wbrew stanowisku pozwanego powód nie ma obowiązku przedłożyć w pozwie wszystkich możliwych dowodów na poparcie swego roszczenia albowiem potrzeba ich powołania może dopiero wynikać ze stanowiska procesowego przeciwnika i z zakresu jego zarzutów albowiem to stanowisko dopiero wskazuje na zakres spornych okoliczności. Złożenie pisma z dnia 19 lutego 2016r. z wnioskami dowodowymi wynikało ze stanowiska procesowego zawartego w sprzeciwie i nastąpiło w terminie wyznaczonym przez Przewodniczącą. Pismo z dnia 18 marca 2016r. zawierające wniosek dowodowy z notarialnie poświadczonych wzorów podpisów osób podpisanych pod przelewem zastępowało wcześniej zgłoszony dowód z opinii biegłego. Przeprowadzenie dowodów z tych dokumentów nie spowodowało żadnej zwłoki w postępowaniu a wręcz przyspieszyło procedowanie. Dokumenty te potwierdzają skuteczność dokonania cesji. Umowa

cesji niewątpliwie obejmowała wierzytelność S. C. Bank wynikająca z umowy nr (...) (...) (k-36). Załącznikiem tej umowy była płyta CD. To, że wydruk nie generował innych wierzytelności nie uchyła mocy dowodowej wydruku obrazującej treść załącznika dotycząca jedynie pozwanego. Okoliczność, że nie widnieje na załączniku nazwisko pozwanego nie jest wystarczającą podstawą do uznania, że cesja dotyczyła wierzytelności względem pozwanego skoro powód nie kwestionował tożsamości umowy oznaczonej jako (...) z umową oznaczoną w przelewie jako (...). Co więcej sprzeciw zawiera wyraźne potwierdzenie, że pozwany zobowiązał się do spłaty długu w umowie kredytu o oznaczeniu wskazanym w załączniku do cesji. istnieje więc jednoznaczne powiązanie numeru umowy kredytowej (...) z W. N. (1).

(...) Bank S.A. w (...) Bank S.A. we W. również zostało wykazane ogłoszeniem w Monitorze S. (...) (k-67). Strona powodowa wykazała w wystarczający sposób autentyczność podpisów działających za S. C. Bank (...) a także osób działających za cesjonariusza. Powód w sprzeciwie nie kwestionował podstaw do działania P. C. i P. Ż. (2) za C. Bank. Ponadto okoliczność cesji wierzytelności względem pozwanego potwierdza także zawiadomienie (...) Bank S.A. w W. o zmianie wierzyciela stwierdzające także stan wierzytelności na dzień 25 września 2008r. na kwotę 54766,45zł.

Wielkość zadłużenia z tytułu całego kredytu wynikała z umowy kredytowej i harmonogramu spłat. Jeżeli pozwany spłacił zadłużenie w szerszym zakresie to on powinien to udowodnić zgodnie z art. 6k.c. i art. 232k.p.c. Co więcej sam pozwany potwierdził wielkość zadłużenia w oświadczeniu z dnia 11 września 2010r zawierającym zobowiązanie do spłaty.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). Świadczenia z tytułu rat kredytu miały termin wymagalności wynikający z harmonogramu przy czym w odniesieniu do rat niewymagalnych ich wymagalność wynikała z wypowiedzeniem kredytu i postawieniem w stan wymagalności. Wymagalność utożsamiana jest z chwilą, z której upływem wierzyciel może domagać się od dłużnika spełnienia świadczenia. Jest to ostatni dzień, w którym dłużnik może spełnić świadczenie w sposób zgodny z treścią zobowiązania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r. I CSK 243/08 OSNC 2010 nr 1, poz. 16, str. 82). Termin rat do chwili wypowiedzenia umowy kredytowej ziścił się w stosunku do części rat. Wypowiedzenie z dnia 12 września 2007 r. nie może więc odnosić się do rat już wcześniej wymagalnych i tu Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska strony powodowej i Sądu Okręgowego, że termin wymagalności należy wiązać z datą ostatecznej spłaty kredytu. Termin spełnienia świadczenia z tytułu poszczególnych rat nie był uzależniony od wypowiedzenia wierzyciela i wynikał z umowy. Wypowiedzenie natomiast zmieniał termin wymagalności rat przyszłych. To oznacza, że wskazana w wypowiedzeniu z dnia 12 września 2007r. kwota 1585,76zł (k-64) była należnością przeterminowaną i w stosunku do tej kwoty bieg terminu przedawnienia rozpoczął się po dacie płatności poszczególnych rat składających się na tę kwotę. Kwota 1585,76zł wskazana w wypowiedzeniu dotyczyła bliżej nieokreślonych rat wymagalnych przed datą tego oświadczenia. Biorąc pod uwagę zasady zaliczania wpłat w ramach tej samej wierzytelności na świadczenia najbardziej zaległe należy przyjąć domniemanie faktyczne, że zaległość określona w wypowiedzeniu jako kapitał wymagalny na kwotę 1585,76zł dotyczyła rat w pozycji 22-24 z harmonogramu k-65 (tj rat 490,96zł + 494,64zł + 498,34zł, wymagalnych odpowiednio 15 czerwca 2007r., 15 lipca 2007r. i 15 sierpnia 2007r.) oraz części raty z pozycji 21 wymagalnej w dniu 15 maja 2007r. na kwotę 101,82zł. Reszta niewymagalnego jeszcze w dacie wypowiedzenia kapitału kredytowego została postawiona w stan wymagalności wypowiedzeniem kredytu i wezwaniem do zapłaty. Z treści umowy kredytowej wynika, że udzielono go w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Taki sam charakter ma działalność banku stąd termin przedawnienia wynosi trzy lata (art. 118 k.c.). W chwili złożenia oświadczenia z udziałem pozwanego z dnia 11 września 2010r upłynął więc termin przedawnienia co do kwoty należności z tytułu przeterminowanych rat 1585,76zł a więc także odsetek od tej należności, nie mógł natomiast upłynąć termin przedawnienia co do reszty kapitału postawionego w stan wymagalności dopiero na skutek wypowiedzenia kredytu tj kwoty 47685,64zł i odsetek za opóźnienie określonych w umowie. Kwota zaś wskazana w zobowiązaniu z dnia 11 września 2010r. była niższa od sumy kwoty 47685,64zł postawionej w wymagalność wypowiedzeniem i dalszych odsetek naliczonych po dacie wypowiedzenia do dnia podpisania zobowiązania z dnia 11 września 2010r.

Nie jest zasadny zarzut pozwanego, że wypowiedzenie nie zostało dokonane skutecznie. Ze złożenia przez dłużnika potwierdzającego wysokość zadłużenia z dnia 11 września 2010r. można wyprowadzić bowiem domniemanie faktyczne, że wypowiedzenie doszło do pozwanego skoro potwierdził on w tym oświadczeniu (k43)

wysokość zadłużenia względem (...) Bank S.A. na kwotę 60293,10zł obejmującą także odsetki od zadłużenia przeterminowanego, co wskazuje że uznawał on skuteczność wypowiedzenia. Powód nabył wierzycielność w kształcie w jakim przysługiwała ona zbywcy a więc z należnościami ubocznymi w tym odsetkami liczonymi według zasad obowiązujących w umowie kredytowej dla zobowiązań przeterminowanych (k-42) a więc według czterokrotności kredytu lombardowego. Odsetki te były wyższe. Kwota dochodzona pozwem nie obejmowała jednak wszystkich należności ubocznych albowiem powód odliczył kwotę 11500zł w związku z przejęciem samochodu. Zgodnie z art. 123§1 pkt 2 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Dla skutków uznania nie jest wymagane istnienie po stronie zobowiązanego zamiaru wywołania skutku prawnego w postaci przerwania biegu przedawnienia albowiem w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się dopuszczalność tzw. uznania niewłaściwego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2011 r., sygn. akt I CSK 703/10, sens instytucji uznania roszczenia polega na tym, że dłużnik zapewnia wierzyciela o wykonaniu zobowiązania, w związku z czym wierzyciel nie musi obawiać się upływu przedawnienia roszczenia, gdyż uznanie powoduje przerwanie biegu przedawnienia. Dla zakwalifikowania zachowania dłużnika w kategoriach uznania roszczenia konieczne jest stwierdzenie, że dłużnik z rozeznaniem daje wyraz temu, iż wierzycielowi przysługuje w stosunku do niego wierzycielność wynikająca z konkretnego stosunku prawnego (por. wyrok Sadu najwyższego z dnia 6 marca 2012 r. sygn akt IV CSK 366/11 Legalis Numer 490955). Oświadczenie z dnia 11 września 2010r. spełnia te kryteria. Niezrozumiałe jest podnoszenie przez pozwanego (k-173) rozbieżności pomiędzy adresami wskazanymi w oświadczeniu z dnia 11 września 2010r. tj. we W. przy ul. (...) względem ul. (...) skoro siedzibę spółki określa miejscowość i brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia istnienia dwóch osób prawnych pod tą samą siedzibą. Ponadto zarzut w tym zakresie był spóźniony. Przerwanie biegu przedawnienia wynikające z uznania długu nastąpiło więc niewątpliwie względem strony pozwanej. Wobec uznania długu nastąpiło więc przerwanie biegu przedawnienia roszczenia co do rat kapitałowych postawionych w stan w stan wymagalności na skutek wypowiedzenia kredytu. Kwota tych rat i odsetek jest była wyższa niż wskazana w zobowiązaniu dnia 11 września 2010r. a tym bardziej od dochodzonej pozwem , stąd kwestia czy oświadczenie stanowiło to także jednoczesne zrzeczenie się zarzutu przedawnienia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia. Na kwotę 60293,10zł wskazaną w zobowiązaniu z dnia 11 września 2010r. składała się jedynie nieprzedawniona wówczas kwota 43871,20zł z tytułu rat kapitałowych a reszta to część należności ubocznych od nieprzedawnionych rat i koszty wypowiedzenia. Oświadczenie pozwanego z dnia 11 września 2010r. doprowadziło więc do przerwania biegu przedawnienia w odniesieniu do całej kwoty nieprzedawnionego wówczas zadłużenia kredytowego, do której obie strony zgodziły się doliczyć dalsze odsetki kapitałowe, w związku z tym , że strona powodowa zgodziła się rozłożyć zaległość na raty. Bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo w odniesieniu do uznanej wierzycielności, do której dłużnik zgodził się doliczyć zaległe odsetki i w ramach poszczególnych rat naliczać dalsze odsetki kapitałowe. Oświadczenie z dnia 11 września 2010r. nie miało charakteru odnowienia, jednakże przepis art. 506§2 k.c. dopuszcza modyfikację zobowiązania co do zasad spłaty zobowiązania. Dopuszczalne więc było zmodyfikowanie zasad spłaty w związku z tym , że strona powodowa zgodziła się rozłożyć świadczenie na raty i odstąpić od przymusowego ściągnięcia należności. Taka regulacja zobowiązania, którego skutkiem było doliczenie zaległych odsetek do kwoty 43871,20zł a następnie uwzględnić w ramach rat dalsze odsetki kapitałowe w związku z udzieleniem zwłoki dłużnikowi co do zasady nie stanowi naruszenia zakazu anatocyzmu (art. 482§1 k.c.) . Taka też regulacja mieściła się w zasadach swobody umów albowiem nie zawierała w sobie ukrytego obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. W dacie wskazanego porozumienia obowiązywał przepis art. 359 § 2¹, k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku, zgodnie z którym maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie mogła w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Według rozliczenia , które przedstawiał powód (k4 i k--102) na pierwszą ratę 1000zł miała składać się kwota 867.85zł + odsetki 132,15zł, do spłaty miało zaś pozostać 59425,25zł . To oznacza, że podstawą wyliczenia odsetek kapitałowych była wskazana w zobowiązaniu z dnia 11 września 2010r. (k43) kwota 60293,10zł (59425,25+ 867,85zł). W zobowiązaniu tym strony z góry więc określiły wartość odsetek kapitałowych za cały okres spłaty, skoro określono wartość łącznego zobowiązania na kwotę 90000zł. Odsetki kapitałowe wliczane w raty wynosiły więc w założeniu wynikającym z treści zobowiązania 29706,90zł (90000zł- 60293,10zł) skoro pozwany miał spłacać należność w 90 ratach po 1000zł (90x1000zł). Ostatecznie jednak strona powodowa w sprawie dochodziła kwoty 59387,59zł i kwoty 39808,79zł odsetek. Nie jest to do końca logicznie

zrozumiałe skoro kwota 59387,59zł miała stanowić wartość kapitału po spłacie dopiero czwartej raty natomiast pozwany spłacił jedynie jedną ratę. Także wskazany w ustaleniach Sądu Okręgowego sposób rozdzielenia kwoty 1000zł na raty kapitałowe i odsetkowe budzi wątpliwości albowiem nie wynika on z treści zobowiązania z dnia 11 września 2010r. W chwili zawarcia umowy stopa kredytu lombardowego wynosiła 5% (Dz.Urz.NBP Nr 21, poz. 25) a więc odsetki w skali rocznej nie mogły przekroczyć w 2010r. 20% p.a. Strona powodowa ostatecznie jednak dochodziła odsetek kapitałowych za okres od 16 czerwca 2011r. a więc w okresie gdy stopa kredytu lombardowego wynosiła 6% Dz.Urz.NBP Nr 8, poz. 9). Tym samym odsetki maksymalne wówczas wynosiły 24% w skali roku. Wskazywane więc przez powoda kwoty odsetek kapitałowych nie przekraczały wysokości odsetek maksymalnych w okresie od 15 września 2010r. do dnia wypowiedzenia ratalnej spłaty. Także sposób wyliczenia odsetek doliczanych do rat wskazywany przez powoda nie naruszał przepisów o odsetkach maksymalnych.

Sąd Apelacyjny uznaje jednak za skuteczny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia w odniesieniu do rat po 1000zł, które pozwany powinien był spłacić w okresie do dnia 21 kwietnia 2013r. (ponad 3 lata przed wniesieniem pozwu), których termin wymagalności przypadał w okresie sprzed wypowiedzenia dokonanego pismem z dnia 17 listopada 2014r. Wskazywana przez Sąd data 15 lutego 2018r. dotyczyła spłaty ostatniej raty. Data ta jednak nie ma znaczenia skoro niewymagalne raty postawiono w stan wymagalności oświadczeniem z dnia 17 listopada 2014r (k44). Jakkolwiek nie ustalono dokładnie kiedy pozwany otrzymał to wypowiedzenie jednakże pozwany nie kwestionował w odpowiedzi na pozew, że pismo to zostało mu doręczone. Dowód nadania 18 listopada 2010 (k-46) tworzy domniemanie faktyczne doręczenia a pozwany nie wykazał, że nie miał możliwości zapoznania się z tym pismem. Na marginesie tylko należy zwrócić uwagę, że także doręczenie odpisu pozwu byłoby wystarczającym wypowiedzeniem niewymagalnych jeszcze rat a dodatkowo brak skutków wypowiedzenia i tak nie zwalniałby pozwanego od zapłaty 36 rat po 1000zł poprzedzających wniesienie pozwu i dalszych rat po dacie wniesienia pozwu z odsetkami od dat wymagalności poszczególnych rat.

Pozwany niezasadnie zarzucał, że przedawnienie całego roszczenia powinno nastąpić od daty kiedy wypowiedzenie było możliwe a więc od daty płatności drugiej raty. Wypowiedzenie kredytu jak i wypowiedzenie ratalnej spłaty zadłużenia stanowiło uprawnienie a nie obowiązek wierzyciela. Niewątpliwie dłużnik nie może pozostawać w niepewności co do swej sytuacji prawnej przez nieograniczenie długi czas, do czego może dojść w sytuacji, gdy dokonanie czynności warunkującej wymagalność roszczenia zależy wyłącznie od woli wierzyciela (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 III CSK 36/14 OSNC 2016/1/5). W tym jednak przypadku świadczenie rat miało charakter terminowy i dłużnik wiedział w jakich terminach miał świadczyć i art. 455 k.c. nie miał zastosowania. Natomiast umowa kredytowa jak i zobowiązanie z dnia 11 września 2010r. dawały w wypadku opóźnienia dłużnika w zapłacie poszczególnych rat podstawy do postawienia w stan wymagalności tych rat, które jeszcze nie były wymagalne. Wypowiedzenie mogło lecz nie musiało postawić w stan wymagalności raty jeszcze nie wymagalne. Biorąc pod uwagę, że treść zobowiązania zapewniała wierzycielowi odsetki kapitałowe nie musiał on być zainteresowany postawieniem całej należności w natychmiastową wymagalności. Termin poszczególnych rat wynikał z zobowiązania z dnia 11 września 2010r podpisanego przez obie strony i nie wymagał działania wierzyciela dla powstania wymagalności poszczególnych rat. Zanim jednak strona powodowa złożyła oświadczenie z dnia 17 listopada 2014r rozpoczął się na podstawie art. 120§1 k.c. bieg przedawnienia rat zaległych, których termin zapłaty wskazywało zobowiązanie z dnia 11 września 2010r. Przed wniesieniem pozwu przedawnieniu uległy więc wymagalne raty płatne po 1000zł płatne pomiędzy 15 października 2010t. a 21 kwietnia 2013r. (pierwsza rata została zapłacona). Przedawnieniu uległo więc na podstawie art. 118 k.c. świadczenie stanowiące wielokrotność 27rat x 1000zł tj 27000zł. W tych ratach zawierała się jednak zarówno część składająca się na należność 602931,10zł jak i na należność z tytułu odsetek kapitałowych 29706,90zł (60293,10+29706,90= 90000zł). Zobowiązanie z dnia 11 września 2010r. nie dawało podstaw do zaliczania na kwotę 1000zł samych odsetek szczególnie, że odsetki te były odsetkami kapitałowymi jeszcze nie zaległymi i miały stanowić pożytek za umożliwienie spłaty zaległości kredytowej w ratach. Strona powodowa nie wykazała w jakiej części należność ratalna miała zgodnie z porozumieniem obejmować w sobie należności uboczne mieszczące się ramach kwoty 90000zł. Samo przedstawienie sposobu wyliczenia k-4 i 21 i to nie za cały okres planowanej spłaty nie było wystarczające skoro nie wynikało z umowy. Nie miał tu też zastosowania art. 360 k.c., skoro niewątpliwie strony odsetki zsumowały w zobowiązaniu z dnia 11 września 2010r. i podzieliły na 90 równych

rat. Biorąc pod uwagę zasady podzielności świadczeń Sąd apelacyjny uznaje, że każda rata obejmowała 1/90 część świadczenia głównego określonego w zobowiązaniu na kwotę 60293,10 zł. To oznacza, że w każdej racie płatnej po 1000zł kwota 669,92zł stanowiła część należności głównej. Jak wyżej wskazano przedawnieniu uległo więc 27 rat a więc 18087,84zł. Brak było więc także automatycznie podstaw do zasądzenia odsetek umownych za opóźnienie od przedawnionej zaległości (por. uchwałę SN z dnia 26 stycznia 2005 r. III CZP 42/04 OSNC 2005 nr 9, poz. 149). Z tytułu należności głównej zasądzona powinna więc zostać jedynie kwota 41299,75zł. Zapłata tej kwoty nie powinna nastąpić jak przyjął Sąd Okręgowy w dniu 18 listopada 2014r. skoro w wezwaniu (k44) wskazano termin 27 listopada 2014r. Odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego za okres wskazany w pozwie od 16 czerwca 2011 do 17 listopada 2014r. liczone od wskazanej kwoty 41299,75zł wynoszą 28.459,49 (nie były one przedawnione skoro miały zostać zapłacone w ratach i dopiero postawienie w stan natychmiastowej wymagalności całego długu zaktualizowało obowiązek zapłaty w tej części).

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny zmienił na podstawie art. 386§1 k.p.c. zaskarżony wyrok w ten sposób, że wskazaną w pkt I kwotę 59387,59zł obniżył do kwoty 41299,75zł a wskazaną tam datę 18 listopada 2014r. zastąpił datą 28 listopada 2014r. skoro data oświadczenia z dnia 17 listopada 2014r. nie stanowiła daty doręczenia a ponadto w wypowiedzeniu wskazano datę płatności na dzień 27 listopada 2014r., co jest zrozumiałe zważywszy na konieczność doręczenia pisma. Zgodnie z przedstawionym wyżej wyliczeniem odsetek kwotę 39808,79zł wskazaną w pkt II zastąpiono kwotą 28.459,49zł i oddalono na podstawie art. 117§2 k.c. powództwo w zakresie różnicy wynikającej z obniżenia. Skutkowało to także stosunkowym rozliczeniem kosztów procesu. Łączne koszty poniesione przez strony to 8457 zł, z tego pozwany jako przegrywający w ok. 70% powinien w ponieść 5919.90 zł a poniósł 3617zł Zasądzono więc tytułem kosztów postępowania na rzecz strony powodowej kwotę 2302.90zł. Dalej idącą apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. Koszty postępowania apelacyjnego stosunkowo rozdzielono na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 391§1k.p.c. w proporcjach 70%-30%. Skutkowało to zasądzeniem od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 2160zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Nakazano też na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. ściąganie od strony powodowej kwoty 1472zł tytułem części opłaty sądowej od apelacji, od ponoszenia której pozwany był zwolniony.

SSA Robert Jurga SSA Paweł Rygiel SSA Sławomir Jamróg